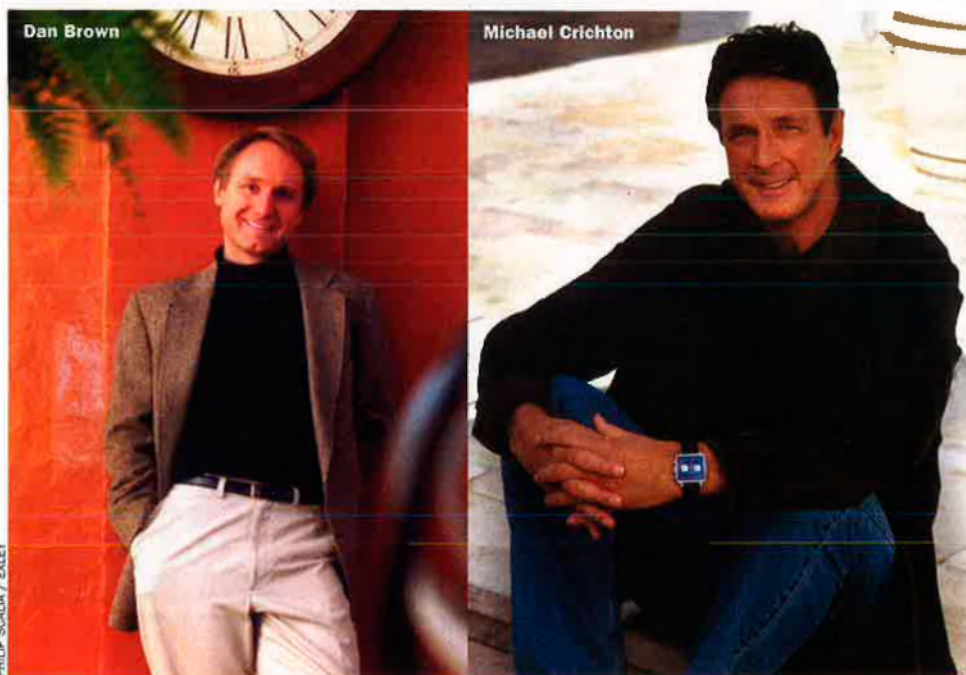

Xavier Duran

Dos novel·listes, de visita

Els anys noranta un escriptor estava de visita al CERN (Laboratori Europeu de Física de Partícules) a Suïssa documentant-se per una novel·la que estava preparant. L'obra no hauria tingut una extraordinària difusió si el mateix autor no hagués escrit després *El codi Da Vinci*. Efectivament, l'incommensurable èxit d'aquest llibre va fer que milions de lectors es llencessin a comprar les obres anteriors de Dan Brown. La novel·la que preparava quan va visitar els físics del CERN era *Àngels i dimonis*. Tracta d'un complot per destruir el Vaticà utilitzant antimatèria. A la novel·la hi apareix el CERN, s'explica que està vora Ginebra i s'afirma que s'hi fabrica antimatèria. Tot això és veritat, però, per a alguns, aquí acaben les certeses científiques en la novel·la.

Tot i les llicències i exageracions científiques, la novel·la es va fer simpàtica a molts físics del CERN, perquè, si més no, donava a conèixer aquest gran laboratori als lectors. Brown té una altra entretinguda novel·la de temàtica científica: *El gran engany*. L'autor exagera, lògicament, i inventa complots. Però segurament no pretén posar-se fort afirmant que amb l'antimatèria es preparen atemptats a gran escala. L'energia que es podria alliberar amb tota l'antimatèria fabricada durant aquests anys en el CERN només serviria per aguantar una bombeta encesa durant uns minuts. Allò que pot interessar al lector poc exigent amb la qualitat literària és la trama i la manera de captar i mantenir l'atenció.

L'any 2005 un escriptor visitava la Casa Blanca a petició del president Bush. Ho explica Fred Barnes en el seu llibre *Rebel in Chief: Inside the bold and controversial presidency of George W. Bush*. L'escriptor era Michael Crichton, que l'any anterior havia publicat la novel·la *Estat de por*. Segons la trama, ecologistes i científics manipulen dades i inventen teories per fer creure a l'opinió pública mundial que el canvi climàtic és una

realitat i que les activitats humanes en són una causa principal. Sembla que Bush va llegir el llibre i hi va veure tan ben reflectit el seu escepticisme climàtic que va voler gaudir d'una llarga conversa amb l'autor, amb qui va coincidir en gairebé tot.

Crichton acusa ecologistes i científics d'haver promogut un greu engany sobre el canvi climàtic. No és que simplement imagini una trama fictícia per a la novel·la, sinó que pretén denunciar que, realment, el canvi climàtic és un invent de certs sectors. I encara afegeix al final del llibre un text suposadament seriós sobre el tema. No és estrany que Crichton hagi rebut elogis i distincions de les grans petroleres i de científics afins a aquestes.

Per a Crichton, les alarmes sobre el clima responen a foscos interessos catastrofistes. És estrany que critiqui això qui ha guanyat muntanyes de milions especulant, entre altres tragèdies, sobre catàstrofes causades per dinosaures clonats –*Parc Juràssic*– o per nanorobots desbocats –*Presa*–. La cosa tindria una importància relativa si a Crichton se'l tingués només pel que és: un escriptor i cineasta espavilat que fa extrapolació científica amb més o menys rigor i s'inventa històries que posen l'ai al cor de la gent. Ni és climatòleg ni, pel que sembla, interpreta bé les dades que els científics van acumulant sobre el canvi climàtic.

Incapaç de llegir ni tan sols el resum dels informes de l'IPCC

“La novel·la que preparava quan va visitar els físics del CERN era ‘Àngels i dimonis’. Tracta d'un complot per destruir el Vaticà utilitzant antimatèria. A la novel·la hi apareix el CERN”

–el Grup Internacional del Canvi Climàtic–, Bush devia pensar que el llibre de Crichton ja li servia per comprendre l'abast del problema. I en això hi han coincidit destacats polítics republicans, que la consideren l'obra de referència per discutir sobre el tema. Si la lògica “bushiana” s'imposa, els informes científics seran tinguts per fantasies manipuladores, i les novel·les, per veritats incontrovertibles. Què podríem enviar a Bush perquè s'iniciés en el tema de la biodiversitat? *Bambi*, potser?